

FAKTA om Finlandsrenskötsel

Inte bara samer renskötare

I Finland har, till skillnad från i Sverige och Norge, även majoritetsbefolkningen (finnarna) rätt att sköta renar. Renskötelsesområdet sträcker sig ungefär lika långt söderut som det gör i Sverige. Men det finns också husdjurskötsel och växtodling i dessa områden. Renarna får beta i privata skogar men betydande skador på växtodlingarna måste ersättas. Skogarna är dock för det mesta ägda av staten i renskötelsesområdet och renarna tillåts beta där, men konflikter mellan skogsavverkningar och renskötsel förekommer. Ett stängsel går längs södra gränsen av renskötelsesområdet. Man önskar att vilda skogsrenen söder om gränsen inte korsas med tama renen och att rovdjur, speciellt vargar, inte sprider sig till närheten av renhjordar. Det finns femtiotvå "paliskunnat", vilka är en motsvarighet till samebyarna. Endast i de fyra nordligaste paliskunnat ägs de flesta renarna av samer. Hela detta arrangemang är anpassat till finska förhållanden. Arrangemanget har i vissa sammanhang kritiserats. Många paliskunnat är alltför små, för att där skulle finnas utrymme både till sommar- och vinterbeten. Renarna ska inte trampa sönder marklaven på somrarna.

ILO 169 inte påskriven

En bidragande orsak till, att marker som nu ägs av staten, inte utan vidare har kunnat, i enlighet med ILO 169, ges åt samerna, är att man inte har kunnat finna en ur laglig synpunkt ändamålsenlig förvaltare av markerna. Om samer privat eller samiska bolag skulle äga markerna, vore det nödvändigt att stifta lagar som hindrar försäljning av markerna eller tillåter att man utnyttjar dem med ur renskötelses synvinkel skadlig verksamhet. Sådant har hänt. Alla samer är inte renskötare. Privat markägande är problematiskt ur renskötelses synvinkel. Det vore viktigt, att sätta fart på att söka en lösning på frågan. Norge har trots det ovan sagda undertecknat ILO 169.

Harry Frilund



Foto: Eimä, Finland

Nyheter från Samerådet: Besvikelseöveravverkningar

Nyheter från Samerådet: Italiensk etisk aktiefond bojkottar Stora Enso på grund av avverkningarna i Enare.

"Vi förde i november 2005 fallet Stora Enso till etiska aktiefonden Estibel för att granskas och träffade deras analytiker för etiskt aktiesparande. Vi är synnerligen glada för Estibels beslut", konstaterar Paulina Feodoroff, ordförande för Samerådet. "Vi rekommenderar, att Stora Enso i framtiden inte köper trä från Enare emedan det kommer att skada bolagets rykte ur hållbar utvecklings synvinkel."

Under tiden har skogsstyrelsen, som verkställer finska statens order, fortsatt att försvåra samernas renskötsel. Skogsstyrelsen har under ett och ett halvt års tid avhållit sig från att avverka skog i renarnas vinterbetesmarker söder om byn Nellim i Enare. Men skogsstyrelsen började på nytt avverkingar i Enare 14 maj 2007. Denna gång utförde man av-

verkningar i Paatsjoki vinterbetesområden norr om Nellim. Detta visar, att man inte tänker på problemet ur samiska renskötarens synvinkel.

Samerådet är synnerligen besviken på att man påbörjat avverkningarna igen. Det är överraskande, att Finland genom skogsstyrelsen har satt igång avverkningarna samtidigt som marknaden stämplat dem som oetiska. Trots många förfrågningar avhåller sig skogsstyrelsen från att avslöja vem som är köparen, konstaterar Feodoroff.

Samerådet önskar ge mod åt nya lant- och skogsbruksministern Sirkka Liisa Anttila att lösa den här tvistefrågan på ett uppbyggande sätt. Skogsstyrelsens representanter har medgett, att de inte har befogenheter, att avgöra sådana här frågor med renskötare, emedan de inte har mandat att minsta avverkningarnas omfång. Mandatet innehas av lant- och skogsbruksministeriet. Således ligger ansvaret på finska regeringen.

Översättning: Harry Frilund